

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

بر الوالدین

Bunătatea față de părinți

‘Abd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

‘Abd ar-Razzāq ibn ‘Abd al-Muḥsin al-Badr

Bunătatea față de părinți

بر الوالدین

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: بر الوالدين

Ediția I

Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1. © 2007–2026 Tanzil Project. Licență:
Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). <https://tanzil.net>. Reproducere fără
modificarea textului.

Bunătatea față de părinți

بر الوالدين

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Este un drept măreț și o îndatorire însemnată, căruia Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, i-a înălțat rangul și importanța în Coran și pe care l-a alăturat dreptului Său: dreptul părinților. Ca dovadă a măreției acestui drept și a însemnătății acestei îndatoriri este de ajuns faptul că Allah l-a alăturat dreptului Său în cinci versete din Nobilul Coran.

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

„Și când am luat legământul de la fiii lui Israel: «Să nu adorați decât pe Allah și să vă purtați cu bunătate față de părinți.»”

Coran, al-Baqarah 2:83 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

„Spune: «Veniți să vă recit ceea ce Domnul vostru v-a oprit: să nu-I asociați nimic și să vă purtați cu bunătate față de părinți.»”

Coran, al-An‘am 6:151 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَنًا﴾

„Adorați-L pe Allah, nu-I asociați nimic și purtați-vă cu bunătate față de părinți.”

Coran, an-Nisā’ 4:36 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَنًا﴾

„Domnul tău a hotărât să nu adorați decât pe El și să vă purtați cu bunătate față de părinți.”

Coran, al-Isrā’ 17:23 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَصَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَلَدَيْكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ﴾

„I-am poruncit omului să se poarte bine cu părinții săi. Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune, iar înțărirea lui este în doi ani. «Fii recunoscător față de Mine și față de părinții tăi! La Mine este întoarcerea.»”

Coran, Luqmān 31:14

Sunna Profetului, pacea și binecuvântările fie asupra sa, aduce același îndemn ca și Coranul. At-Tirmidhī relatează de la ‘Abd Allāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ — Allah să fie mulțumit de amândoi — că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

رَضِيَ الرَّبُّ فِي رِضَى الْوَالِدِ، وَسَخَطُ الرَّبِّ فِي سَخَطِ الْوَالِدِ.

„Mulțumirea Domnului stă în mulțumirea părintelui, iar mânia Domnului stă în mânia părintelui.”¹

‘Abd Allāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ; at-Tirmidhī

În cele două Șaḥīḥ-uri, bunătatea față de părinți este socotită printre cele mai mari fapte de apropiere de Allah și printre cele mai însemnate acte de ascultare. ‘Abd Allāh ibn Mas‘ūd — Allah să fie mulțumit de el — a relatat:

سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا. قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: بِرُّ الْوَالِدَيْنِ. قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

„L-am întrebat pe Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa: «Care faptă Ți este cea mai iubită lui Allah?» A răspuns: «Rugăciunea la timpul ei.» Am întrebat: «Apoi care?» A răspuns: «Bunătatea față de părinți.» Am întrebat: «Apoi care?» A răspuns: «Lupta pe calea lui Allah.»”²

‘Abd Allāh ibn Mas‘ūd; al-Bukhārī și Muslim

1 Relatat de at-Tirmidhī, nr. 1821; apreciat ca ḥasan de al-Albānī — Allah să aibă milă de el — în as-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 516.

2 Relatat de al-Bukhārī, nr. 527, și Muslim, nr. 85.

După cum, în acest hadith, Profetul, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a alăturat bunătatea față de părinți rugăciunii — stâlpul religiei și cel mai mare dintre pilonii ei după cele două mărturisiri de credință —, s-a transmis autentic de la el și că a alăturat purtarea rea față de părinți, opusul bunătății față de ei, asocierii de parteneri lui Allah, opusul afirmării unicității Sale. În cele două Șahîh-uri se relatează de la Abū Bakrah că Profetul a spus:

أَلَا أُبَيِّنُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكِبَائِرِ؟ ثَلَاثًا، قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ،
 قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ - وَجَلَسَ وَكَانَ
 مُتَمَكِّمًا فَقَالَ - أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ. فَمَا زَالَ يُكْرِرها حَتَّى قُلْنَا
 لَيْتَهُ سَكَتَ.

„«Să nu vă spun care sunt cele mai mari păcate?» A repetat aceasta de trei ori. Ei au răspuns: «Ba da, o, Trimis al lui Allah!» El a spus: «A-I asocia parteneri lui Allah și a te purta rău cu părinții.» Apoi s-a ridicat în șezut, după ce stătuse rezemat, și a spus: «Și vorbirea mincinoasă!» A continuat să repete aceste cuvinte, până când ne-am spus: «De-ar înceta!»³
 Abū Bakrah; al-Bukhārī și Muslim

3 Relatat de al-Bukhārī, nr. 2654, și Muslim, nr. 87.

Atunci când Domnul nostru Preaînaltul a poruncit bunătatea și binefacerea față de părinți, a dat porunca într-o formă generală, care cuprinde orice fel de bunătate și binefacere, prin vorbe și prin fapte. Mai mult, caracterul ei general arată că părinților li se cuvin cea mai deplină bunătate și cea mai înaltă binefacere. Cum să fie altfel, când rangul lor este măreț și dreptul lor însemnat? De aceea, lor li se cuvin o însoțire frumoasă, o purtare bună, vorbe alese și grija pentru drepturile lor într-o măsură care nu i se cuvine altcuiva. Ei au întâietate și partea cea mai deplină în toate acestea. În cele două Șaḥīḥ-uri se relatează de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — că un bărbat l-a întrebat pe Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa:

مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: أُمُّكَ. قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أُمُّكَ. قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أُمُّكَ. قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَبُوكَ.

„«Cine dintre oameni are cel mai mare drept la buna mea purtare?» El a răspuns: «Mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Tot mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Tot mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Apoi tatăl tău.»»⁴

Abū Hurayrah; al-Bukhārī și Muslim

Gândește-te — Allah să te ocrotească — cum le-a acordat el, pacea și binecuvântările fie asupra sa, părinților dreptul cel mai înalt și partea cea mai deplină din însoțirea frumoasă, purtarea bună și vorbele alese. Unii oameni, când își întâlnesc prietenii și stau cu colegii și tovarășii lor, aleg pentru ei cele mai plăcute vorbe, cea mai bună purtare și cele mai înalte maniere; dar când se întâlnesc cu părinții lor sau cu unul dintre ei, nu le oferă nimic din toate acestea! La unii, părinții ajung chiar la capătul listei,

4 Relatat de al-Bukhārī, nr. 5626, și Muslim, nr. 2548.

ultimii socotiți îndreptățiți. Aceasta este josnicie deplină, un caracter rău, o purtare urâtă și o răsturnare a împlinirii drepturilor și îndatoririlor.

În Măreața Sa Carte, Allah, Preaputernicul și Mărețul, poruncește respectarea acestui drept — adică buna însoțire a părinților — chiar atunci când ei nu cred în Allah și îl cheamă pe fiul lor să-I asocieze parteneri, după cum spune El:

﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا﴾

„Dacă amândoi se străduiesc să te facă să-Mi asociezi ceva despre care nu ai nicio știință, nu le da ascultare, dar însoțește-i în această lume cu bunătate.”

Coran, Luqmān 31:15 — fragment

El a poruncit buna lor însoțire chiar în această situație: când nu cred în Allah și își cheamă fiul să-I asocieze parteneri. Atunci cum stau lucrurile când cei doi părinți sunt credincioși, drepți, evlavioși și temători de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul? Fără îndoială, rangul lor este și mai înalt, chestiunea și mai însemnată, iar îndatorirea și mai mare.

Cine meditează la hadithurile Trimisului lui Allah, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa — numeroase în această privință — înțelege înalta însemnătate și rangul acestei îndatoriri. În Sunan Abī Dāwūd se relatează că un bărbat a venit la Profetul lui Allah, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra sa, pentru a emigra, și a spus:

جِئْتُ أَبَايُكَ عَلَى الْهَجْرَةِ وَتَرَكْتُ أَبَايَ يَبْكِيَانِ. فَقَالَ
عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: ارْجِعْ إِلَيْهِمَا فَأُخَيِّرْهُمَا كَمَا
أَبْكَيْتَهُمَا.

„Am venit să-ți depun jurământul de credință pentru emigrare și i-am lăsat pe părinții mei plângând.» El, pacea și binecuvântările fie asupra sa, i-a spus: «Întoarce-te la ei și fă-i să rădă, așa cum i-ai făcut să plângă.»⁵
Sunan Abī Dāwūd și an-Nasā'ī

Gândește-te: acest bărbat a venit să emigreze la Profet, pacea și binecuvântările fie asupra sa, iar emigrarea aceasta însemna să rămână alături de cel mai de seamă dintre oameni și să-l însoțească pe înaintașul celor dintâi și al celor de pe urmă, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra sa. Totuși, el i-a poruncit să se întoarcă la părinții săi și să-i facă să rădă. Un alt bărbat a venit la Profet pentru a lupta pe calea lui Allah, iar Trimisul lui Allah i-a spus:

أَحْيِ وَالِدَاكَ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ.

„Părinții tăi sunt în viață?» El a răspuns: «Da.» Atunci i-a spus: «Dedică-le lor strădania ta.»⁶
Al-Bukhārī și Muslim

5 Relatat de Abū Dāwūd, nr. 2528, și an-Nasā'ī, nr. 4163; declarat autentic de al-Albānī în Șaḥīḥ Abī Dāwūd.

6 Relatat de al-Bukhārī, nr. 2842, și Muslim, nr. 2549.

El, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a socotit astfel bunătatea și binefacerea față de părinți drept o formă de strădanie pe calea lui Allah.

Acest drept măreț și grija deosebită față de părinți trebuie respectate cu atât mai mult la bătrânețea lor, când puterile le slăbesc, trupurile li se șubrezesc, vederea li se împuținează și posibilitățile li se reduc. Atunci bunătatea față de ei are o însemnătate și mai mare. Meditează la cuvintele lui Allah, Preaputernicul și Mărețul:

ج
﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
أُفٍّ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا وَأَخْفِضْ لَهُمَا
جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرًا﴾

„Domnul tău a hotărât să nu adorați decât pe El și să vă purtați cu bunătate față de părinți. Dacă unul dintre ei sau amândoi ajung la bătrânețe lângă tine, nu le spune nici «Of!», nu te răsti la ei, ci vorbește-le cu vorbe alese. Și coboară pentru ei aripa smereniei, din milă, și spune: «Domnul meu, ai milă de ei, așa cum m-au crescut când eram mic!»”

Coran, al-Isrâ' 17:23–24

În Șahîh se relatează că Profetul nostru, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a spus:

رَغِمَ أَنْفٌ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفٌ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفٌ. قِيلَ: مَنْ يَا
رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ
كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ.

„Să-i fie nasul în țărână! Apoi să-i fie nasul în țărână! Apoi să-i fie nasul în țărână!» S-a întrebat: «Cui, o, Trimis al lui Allah?»

El a răspuns: «Celui care îi prinde pe părinții săi la bătrânețe, pe unul dintre ei sau pe amândoi, și totuși nu intră în Paradis.»⁷

Muslim

Ce lipsire cumplită și ce pierdere îngrozitoare: omul să îi prindă pe părinții săi, pe unul dintre ei sau pe amândoi, la bătrânețe, dar să nu le îplinească dreptul și să nu-și respecte îndatorirea față de ei, ci — Allah să ne ferească — să fie nerecunoscător și să se poarte rău cu ei.

Celui care se poartă bine cu părinții săi, îngrijindu-se de drepturile lor și împlinindu-și îndatoririle, Allah îi va face bine în această viață și în Viața de Apoi. Allah Preaînaltul spune:

﴿هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ﴾

„Oare răsplata binelui poate fi alta decât binele?”

Coran, ar-Raḥmān 55:60

Și „după cum te porți, așa vei fi tratat”. Cel care este nerecunoscător față de părinții săi și se poartă rău cu ei va avea drept urmare pierderea și drept sfârșit lipsirea. Dacă părinții tăi au ajuns la această vârstă înaintată, și tu vei ajunge la vârsta lor, dacă Allah îți va prelunge viața și îți va dărui mulți ani.

7 Relatat de Muslim, nr. 2551.

Două lucruri mărețe, două realități însemnate, ajută la bunătatea față de părinți. Dacă omul le păstrează în minte, ele vor fi cel mai mare ajutor pentru el în această privință.

Primul este să-și amintească binele de odinioară și binefacerea neîntreruptă a părinților, mai ales a mamei: să-și amintească sarcina și suferințele ei, nașterea și greutatea ei, alăptarea și ostenețile ei și toate stările prin care mama lui a trecut alături de el. Să-și amintească toate acestea, căci Allah Preaînaltul a spus:

﴿حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ﴾

„Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune.”

Coran, Luqmān 31:14 — fragment

Al doilea lucru este să-și amintească faptul că va sta înaintea lui Allah și că Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, îl va întreba despre acest drept măreț și despre această îndatorire însemnată. Aceste două lucruri, care constituie cel mai mare ajutor pentru om în a se purta bine cu părinții săi, au fost reunite în cuvintele Preaînaltului:

﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ
وَفِصْلُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَلَدِكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾

„I-am poruncit omului să se poarte bine cu părinții săi. Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune, iar înțărirea lui este în doi ani. «Fii recunoscător față de Mine și față de părinții tăi! La Mine este întoarcerea.»”

Coran, Luqmān 31:14

Bunătatea față de părinți este una dintre cele mai mari fapte de apropiere de Allah și unul dintre cele mai însemnate acte de ascultare. Ea ține de desăvârșirea credinței și de buna trăire a islamului și este una dintre cele mai mari căi de apropiere de Împăratul Atoateștiutor, Preaslăvitul. În această privință, ‘Abd Allāh ibn ‘Abbās — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus chiar:

لا أعلم عملاً أقربُ إلى الله تبارك وتعالى من بر الوالدة.

„Nu cunosc o faptă care să apropie mai mult de Allah,
Binecuvântatul și Preaînaltul, decât bunătatea față de mamă.”⁸
‘Abd Allāh ibn ‘Abbās; al-Adab al-mufrad

Hadithurile și relatările în această privință sunt foarte numeroase.

8 Relatat de al-Bukhārī în al-Adab al-mufrad, nr. 15; declarat autentic de al-Albānī — Allah să aibă milă de el — în Şaḥīḥ al-Adab al-mufrad.

Bunăitatea față de părinți nu se încheie odată cu moartea lor sau a unuia dintre ei. Moartea tatălui ori a mamei nu înseamnă sfârșitul sau întreruperea acestei bunătăți. Ușa rămâne deschisă, iar posibilitățile de a le face bine după moarte rămân numeroase: mai ales prin multe rugi pentru ei, prin cererea iertării lor, prin milostenia oferită în numele lor, prin hajj și ‘umrah, prin păstrarea legăturilor cu prietenii lor, cu rudele și cu cei pe care îi iubeau, prin împlinirea dispozițiilor lor testamentare, achitarea datoriilor și respectarea drepturilor lor rămase. Toate acestea sunt căi deschise și accesibile de a le face bine părinților după moarte. În hadith, el, pacea și binecuvântările fie asupra sa, spune:

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ
صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ.

„Când omul moare, faptele sale se întrerup, în afară de trei: o milostenie cu folos continuu, o știință de care oamenii se folosesc sau un copil drept care se roagă pentru el.”⁹

Muslim

Îl rog pe Allah Preaînaltul, prin Numele Sale cele mai frumoase, prin însușirile Sale cele mai înalte și pentru că El este Allah, în afară de Care nu există nicio divinitate demnă de adorare, să ne deschidă tuturor inimile către bunăitatea față de părinți. O, Allah, fă-ne buni cu părinții noștri! O, Allah, ajută-ne să ne purtăm bine cu ei! O, Allah, ferește-ne de nerecunoștință și de ruperea legăturilor, o, Stăpân al Măreției și al Cinstirii! Îndreaptă-ne toate treburile și nu ne lăsa în seama noastră nici cât o clipire.

9 Relatat de Muslim, nr. 1631.

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Bunătatea față de părinți

Dreptul părinților, recunoștința și grija față de ei, în lumina Coranului, a Sunnei și a îndrumărilor înaintașilor.

Autor: ‘Abd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro